անձնական կիրք եւ ատելութիւններէ, զգուշանան տա-րաժամ կամ ազգայնաս խնդիրներ յարուցանելէ, ընտրութիւն գործեն իւրեանց հրատարակութեանց մէջ եւ անհիմն եւ ստապատիր զրութեանց տեղի չտան, աշխատին ժողովրդեան մէջ ընթերցասիրութիւնը տարածել, նոցա կարողութեանց յարմար եւ հետաքըքրական տեղեկութիւնք հրատարակելով՝ նոցա մտքերը մշակել, դաստիարակութեան խնդիրը ազգօգուտ իմն խորհրդածութեամբք՝ շրջանկատ հեռատեսութեամբք զարթուցանելոյ եւ արդիւնաւորելոյ, առանց վատաբանից եւ կռուայոյզ բանադատութեանց՝ եւ առանց խստապահանջ յարձակմանց՝ դպրոցները բարեկարգելոյ համար օգտակար տեսութիւններ մատակարարել եւ խրախոյս կարդալ, միանգամայն՝ բծախնդրութենէ ըստ կարելւոյն խոյս տալով՝ Ազգ. եւ Եկեղ. հաստատութեանց ապահովութեանց եւ արդիւնաւորութեանց հոգ տանել խնդրեն:

Ազգային հրապարակական պարբերութիւնք՝ ինչպէս այս ամենը, նոյնպէս ողջամիտ կարծեաց եւ մամլոյ ազատութիւնը քաջ իմանալով՝ պէտք է որ իւրեանց պարտաւորութիւնքը նուիրական ճանաչեն, պաշտեն եւ յարգեն, միանգամայն բարոյական գեղեցիկ օրինակներ տան: Ապա թէ ոչ՝ մանաւանդ երբ զուրկ են կարեւոր միջոցներէ՝ լաւ է որ խոյս տան ասպարէզէն եւ վէրքի վերայ վէրք չըյաւելուն:

Վ.ԱՀՐԱՄ Վ.ԱՐԴԱՊԵՏ ՄԱՆԿՈՒՆԻ.

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

Ցոլով ամաց թուականաց շրջանակ
Վաղնջական ազգամեծար մեզ Աւանդ
Իղձ ի սրտէ յարէ հանեալ զհայն՝ եղբօր
Զօր բարեբաստ մաղթել յերկնից ձգտեցան.
Ցոլոյս 'պա Հայն ըղձաց մաղթեաց ընկերին
Բարեաւ կաղանդ և շնորհաբեր զնոր Տարին.—
Սակայն ու՛ այսուիկ բիւր չարաբեր մտեան ամք
Եւ զարհաւիրս զոռով և լլկանն ի մեզ ածին.
Ընդէ՞ր — ո՛ Հայ — զի՞ յաղերս ոխ անանսաց
Կացին Երկինք.— է՞ քանզի սիրտ ոխըլզած
Խնդրէ զոր ինչ չկամի եղբօրն բարգաւած
Եւ կեղծ լեզուաւ սուտ հայցս յղէ առ Աստուած.
Բա՛հ — ի՞բր կարես դու ժառանգել զայս արատ,
Արատ՝ որում խիղճ կոյ ի կող և հաւատ,
Արգելք զընէ.— Գժտի՟ն Օրէնք բնական—
Զի գաւազրո՟ժ է սա Հայոյն ու նշաւակ. . . .
Բայց մինչ երկին և երկիր պերճ հրճուանօք
Զարթեալ ի քնոյ զարնան ի փայլ շաղին ցօղ.ք.
Եւ արտուտիկ ներ Աքողեաց գայլայլիկ
Ցերկինս ի վեր զերգս ընծայէ և աղօթք.
Ցառնեն համայն շունչ և գալալք ի նոր տի
Գան բարեւել զպերճ եղանակն յիւր մուի.—
— Իսկ դու մինչ սառն բուք և հիւսկէն մըրրկաց
Անշուք առնեն զգլուարճութիւն քո յարկի.

Եւ ամպամած այն ինչ երկնից խորանյարկ
Գժգմնագոյն յաչաց ծածկէ զարեգակ,
Ջարտուկեարքն ներմուծանես դ.քո Կաղանդ
'Ի անբերկրաբերն սառնադողդոջ Նաւասարդ։
Բա՛.— քանզի քո սիրտ ճնշեալ քան զեղանակ
Ու՛ աշխոյժ արիւնդ բարեսենչաց բարի կամք,
Հակիրճս ածեն զյորդ սէր եղբօրդ ու հայրենեաց —
— Է՛ զի ի մեր գլուխ՝ անցին այսչափ թշուառ ամք։
Մի՛ մի — Հայիկ սուրբ արա սիրտդ և բերան,
Թո՛ղ գաղափար չխախտի ճետին Արամեան,
Այլ՝ ժամանակն փոխաբերցէ՛ յօրինակ—
— Զիւր սառնութիւնն—բարեխառնին քո բնութիւն։
Արդ խոկ է ժամ խոհականին կալ զննին
Մինչ առ դուրս են այս՝ փոթորիկ՝ ձմեռնային,
Թէ աշխարհիս տակաւ չև է կատարած՝
Բայց մերձ ի յանդ են եղանակք անց ամին.
Թէ ոխ մառան հայթայթանաց եղ ի գլուխ,
Հատան համբարք կամ վառելիք փայտ, ածուխ,
Սով ի ներքուստ և՛ արտաքուստ օդն բևեռեան
Քեզ և քոյոցդ նքտանք ածցեն ցըրտաբուղխ։
Թէ չէ զիջեալ քո ճոխ պարէն հոգէկան
Վեր ի յերկինս՝ օժիտ առից բարութեան,
Անդէն ապա ջերմնամանիք Հակարջեան
Տապ և տօչոր ածցեն հոգւոյդ յաւիտեան։
Սիրեա զեղբայրդ այ Հայ, զեղբայրդ ու Հայրենիք,
Թող զօրինակդ յանձին ածցեն Հայ մանկտիք.
Ցոյց զոր մեծն Հայկ—և յայս կոյս Հայք՝ գործս արդար
Ցուցին ազանց Հայոց բնութեան արգասիք։
Թէ շատ թէ բնաւ տեսանիցես զայլ Տարիս՝
Մի Հայրենեաց ցանկէ կարգէ խորիցիս,
Տես զի՞նչ խնդրէ Մասեաց մեծ Մայրն արժանյարգ
Զինչ զարկ ազգիդ, զինչ հարկ թագին՝ ում ծնթիս։
Եթէ ուսար դու բնաւ զօրէնս՝ զբարս ազանց,
Ցուշ առ ըստոյգ և ըզպարտեաց հարց ու մարց,
Թո՛ղ մի՛ մնացէ Հայծինն անուս և անգէտ,
Զի այս են Օրէնք — Գէթ անլռումն — Հայկազեանց։
Ոհ, թէ այլ ամք տեսցեն զսեդանս՝ յապագայս
Շուրջ պերճ ուստերբ և պերճ դստերբք շնորհահաս *)
Իմաստութեամբ պայծառ քան դՋահ և զոսկի
Գերդաստանաց Նոր — ամս — տօն Արմենեաց։

(*) Շնորհահաս — շնորհօք զարգացեալ — հասեալ շնորհօք ի չափ հասակի։

Անդ գայ ի լեր ինձ Հայազգւոյն աննահանջ,
Անդ Հայաստան այլ մի՛ հոգէ խղճատանջ,
Եւ Հայուհիք, մարք վեհ որդւոց և թոռանց
Փառս յղեսցեն նոր Կաղանդին և յԱստուած։
Ուրեմն ի յայս տօն ամանոր, եկ մաղթեմք
Հայոյն ուսումն, Հայոյն սէր և բարի դէպք —
Ուսումն միայն առնէ ըզՀայն մեծարու,
Թող 'պա ուսմամբ զպարտիս Հայոյն ճանաչեմք։
Մի մանկուոյն ձօնցես զարծաթ կամ՝ զոսկի
Ըստ փաղաքնոյթ սովորութեան Հայ ազգի —
Տուր նոցա սիրտ, նախանձ բարի, սէր Մասեաց
Ցորս ոսկէհուռս արձանացի քո Տարի։
Անուս մանկտին պարզեւ քան զգառն և տխմար,
Բայց յի՞նչ զմայլի բուծն ի յէակս հրաշափառ —
—Թող գիտասցէ նա ճառ կարդալ ի քո գամեան
Առաւել քան զմայել, վայել, լալ գոռալ։

Ա. Գ. ԴԱՒՐԻԺԵՑԻ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՎԵՂԱՐ.

Յակոբ Քահանայն Տէր — Ըւետիքեանց՝ որ յամին 1871 ղրկեցաւ ի Վեղարակրութենէ, ըստ Թախանձաղին և մեղայական խնդրանացն՝ կրկին արժանացաւ ընդունել զՎեղար և առաքեցաւ ի Միաբանակցութիւն ի Ս. Կարապետի Վանսըն Երնջակու։

ՁԱՅՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ՀԱՆԴԷՍՔ.

Պաշտօնական գործով ի Ստամբէլ վանուց գալով սուրբ Էջմիածին, և մինչ ցաւարտել գործոցըս՝ շնորհ ունեցայ մի ամսաչափ մնալ Մայր Աթոռոյս մէջ, բայց և այնպէս չեմ՝ կարող անտարբեր և անուշադիր անցնել առանց գրաւոր արտայայտութեան մի քանի անկողմնակէր Նըկատողութիւններ ի գիտութիւն սիրելի Ազգայնոց, որոց մասին խոնարհաբար կխնդրեմ՝ ազգասէր Ամսագրոյդ էջերուն մէջ հիւրընկալութիւն։

Ճշմարտութիւնը թէ ի դրունս թագաւորաց և թէ ի խրճիթս աղքատաց ամենայն ժամանակ հզօր և յաղթական խոստովանած է, ապա ուրեմն ամենայն զգայուն և բանական մարդոյ վերայ անհրաժեշտ հարկ կայ խօսել զայն ազատ վստահութեամբ ամենայն տեղ առանց ակնածութեան. փոյթ չէ, եթէ ոմանք զըրադատ ամբաստանութիւնըրով և անհեթեթ խօսքերով յարձակուելով կաշխատեն դիմակել նորա համատարած լուսոյ ճառագայթները, այնպիսի անձինք իւրեանց հոգևոր և մտաւոր զգայարանքներն նախանձու և ատելութեամբ թմբրեցնելով անզգայացած են, և ոչ երբէք կարող են նոքա ունենալ արդար և ուղիղ հայեցողութիւն որևիցէ ճշմարիտ առարկայի վերայ։

Շարունակենք խօսքերս։

Հայաստանեայց սուրբ և ուղղափառ Եկեղեցին իւր գոյութեան և գրութեան մէջ ի սկզբանէ ցայսօր ժամանակի անըրդուելի պահպանել է գլխաւորապէս վանականաց դրութեամբ և վանա-